Україна направила до Будапешта проєкт закону про мову освіти: шанс для розблокування євроінтеграції

Віктор БЕДЬ, Віктор Вк. БЕДЬ
Науково-дослідний інститут стратегічних та політико-правових досліджень
Карпатського університету імені Августина Волошина

м. Ужгород, 7 листопада 2025 р.

Анотація

6 листопада 2025 року Україна офіційно передала до уряду Угорщини проєкт закону про мову освіти, який має на меті врегулювати питання навчання мовами національних меншин. Цей крок спрямований на зняття політичної блокади Будапешта щодо початку переговорів України про вступ до Європейського Союзу (ЄС). В уряді України зазначають, що документ враховує п’ять із одинадцяти вимог угорської сторони. Аналітики розглядають цей процес як випробування готовності обох сторін до компромісу між захистом прав меншин і збереженням державної ідентичності України.

Ключові слова: Україна, Угорщина, мова освіти, національні меншини, євроінтеграція, політика, законопроєкт.

Annotation

On November 6, 2025, Ukraine officially transmitted to the Hungarian government a draft law on the language of education, designed to regulate the use of national minority languages in schools. The measure seeks to remove Hungary's political blockade and advance Ukraine's accession process to the European Union (EU). Ukrainian officials say the document meets five of Hungary's eleven demands. Analysts view the move as a test of both sides' willingness to balance minority rights with Ukraine's national identity and statehood preservation.

Keywords: Ukraine, Hungary, education language law, national minorities, European integration, politics, legislation.

Хід подій і дипломатичний контекст

6 листопада 2025 року Міністерство освіти і науки України спільно з урядом передало до Будапешта оновлений проєкт закону про мову освіти, який стосується порядку використання мов національних меншин у навчальних закладах. Як зазначив віцепрем'єр з європейської та євроатлантичної інтеграції Тарас Качка, українська сторона врахувала п'ять із одинадцяти вимог, висунутих урядом Угорщини. Йдеться, зокрема, про забезпечення права на використання рідної мови в початкових класах, збереження культурної ідентичності угорської громади та розширення можливостей для двомовного навчання.

Цей документ є результатом тривалих дипломатичних переговорів, які тривають від часу, коли Угорщина почала блокувати просування України в процесі вступу до Європейського Союзу. Будапешт наполягає на зміні норм Закону України «Про освіту» 2017 року, вважаючи, що він обмежує права угорської меншини Закарпаття. Київ, у свою чергу, відстоює принцип єдиної державної мови — української — як основи національної єдності, пропонуючи розумний баланс між цим принципом і європейськими стандартами захисту прав меншин.

Аналітики підкреслюють, що подання Україною компромісного законопроєкту є сигналом готовності до діалогу, але не означає поступок у питаннях державності. Його ухвалення може стати передумовою для розблокування Будапештом рішень ЄС щодо початку переговорів про вступ України. Водночас угорська сторона поки офіційно не відреагувала на отриманий документ, а тому ситуація залишається невизначеною.

Підтримка мовних прав меншин — важливий аспект європейських цінностей, але не може стати інструментом політичного тиску. Україна демонструє готовність до діалогу, зберігаючи при цьому пріоритет державної мови, яка об'єднує суспільство, особливо в умовах війни Росії проти України.

Підсумки та перспективи

Передача Україною проєкту закону до Будапешта є дипломатичним жестом доброї волі, спрямованим на зміцнення взаємної довіри та просування євроінтеграційного курсу.

Водночас цей крок підтверджує, що Україна здатна проводити власну політику, не поступаючись принципами державності. Подальші події залежатимуть від політичної волі угорської сторони та готовності Європейського Союзу забезпечити справедливий і неупереджений підхід до оцінки українських реформ.

Джерела:

1. Українська правда. Україна надіслала Угорщині проєкт закону про мову освіти. 6 листопада 2025 р. URL: https://www.pravda.com.ua/eng/news/2025/11/06/8006198/ (дата доступу: 7.11.2025).
2. Euractiv. Hungary wants EU to review Ukraine ties over minority languages law. 30 жовтня 2025 р. URL: https://www.euractiv.com/news/hungary-wants-eu-to-review-ukraine-ties-over-minority-languages-law/ (дата доступу: 7.11.2025).
3. Reuters. EU on charm offensive in Ukraine as Hungary blocks Kyiv's accession. 30 вересня 2025 р. URL: https://www.reuters.com/world/europe/eu-charm-offensive-ukraine-hungary-blocks-kyivs-accession-2025-09-30/ (дата доступу: 7.11.2025).